श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमहालक्ष्म्यै नमः

श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे

॥ शृङ्गारस्तबकः नवमः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीमहालक्ष्म्यै नमः

॥ शृङ्गारस्तबकः नवमः ॥

दुर्ज्ञेयमहिमा सा मां क्षीराब्धि दुहिताऽवतात्।
शृङ्गाररससर्वस्वं शेषशैलेश्वरस्य या॥ **9.1** ॥

विहितस्मरसौरभेण पद्मे
    विविधेनाम्ब विलासचेष्टितेन।
अतिविस्मयमादधाति शौरेः
    अनुभूताऽपि चिरादपूर्ववत् त्वम्॥ **9.2** ॥

कमले तव हन्त वीक्षितानां
    कुटिलिम्ना कवलीकृतं सदाऽपि।
फणिशैलपतेर्न जातु चेतः
    प्रतिघोपज्ञमुपैति वक्रिमाणम्॥ **9.3** ॥

विषमायुधास्त्रसुषमावहैरहो
    तव लोकमातरवलोकविभ्रमैः।
भगवानहीन्द्र नगवास्युपाश्नुते
    तरसा मनोज्ञतरसात्त्विकश्रियम्॥ **9.4** ॥

कलशाब्धिपुत्रि वलशासनादिभिः
    निगमैरनादि विगमैरपि स्तुतः।
छलहेतुकेषु कलहेषु केशवः
    स भिया तवैकमभियाचते वचः॥ **9.5** ॥

स्तम्भतः स्वयमवाप सम्भवं
    यः पुरा नरहरिर्हरिप्रिये।
शम्बराहितविलासडम्बरैः
    स्तम्भमम्ब जनयत्ययं त्वयि ॥ **9.6** ॥

अहारि नेत्रं मम पश्यतोऽनया
    प्रसह्य चोरस्स्थलसक्तयेति किम्।
प्रतिक्रियायै हरते रतेषु ते
    हरिर्हठादम्बरमम्ब रंहसा ॥ **9.7** ॥

अम्ब त्वमत्यन्तमुदारतोरु -
    चमत्कृतिं दर्शयितुं प्रियाय।
अभ्यर्थयित्रे भृशमात्मनोऽपि
    कुचेलमित्राय ददासि चेलम् ॥ **9.8** ॥

बहिस्त्वालीवर्गस्तव नवरतौ देवि हरिणा
    करग्राहोन्मीलद्वलयरव शुश्रूषुरुषितः।
प्रियस्पर्शानन्दोन्मिषित भवतीहासनिभृतैः
    कलध्वानोपेतैः कनकवलयैर्वञ्चित इव ॥ **9.9** ॥

हठात् क्रीडायुद्धे हरिसखि भवत्याः कचभरे
    गृहीते कान्तेन ग्रहिलहृदयः काममदयः।
मनोजन्मा मर्माविधमथ गलत्पुष्पकपटात्
    अवर्षद् बाणौघं प्रसभमुपरिष्टान्मधुरिपोः ॥ **9.10** ॥

आख्यया च महसा हरेः कर -
    स्पर्शनेन मृदितः पयोधरः।
देवि विक्षिपति ते स्रगुद्गलत्
    पुष्पमौक्तिकमयान् पयः कणान् ॥ **9.11** ॥

सरभसपरिरिप्सासम्भ्रमोच्छूनपीन -
　　स्तनशिथिलितबन्धा मञ्जुला कञ्चुकी ते।
अतनुसमरकेलावप्रयत्नात्प्रियेण
　　द्रुततरमपनीता दुग्धसिन्धोस्तनूजे ॥ **9.12** ॥

हरति तदिदमुच्चैर्हन्त चक्रावलेपं
　　दिशति जननि खेदं मध्यदेशस्य चेति।
मदनयुधि कराभ्यां मर्दितं युग्ममेतत्
　　कुचधरणिभृतोस्ते कुप्यतेवाच्युतेन ॥ **9.13** ॥

कठिनमुखनखक्षतानि शौरेः
　　करयुगनिर्दयमर्दनानि चास्य।
भगवति सहमानयोः प्रकामं
　　तव कुचयोरुचितं क्षमाधरत्वम् ॥ **9.14** ॥

भीतं शीतकराद्रथाङ्गमिथुनं नित्यानुषक्त्याशया
　　मातर्व्यातत तावकस्तनजनिं मानात् पुनश्चन्द्रमाः।
त्वत्प्राणेशनखात्मना कृतजनिस्तत्र प्रदत्ते क्षतं
　　वैरं हन्त विरोधिनोः किल मिथो जन्मान्तरेऽप्यक्षतम् ॥ **9.15** ॥

सन्त्यज्य सुन्दरि सुदर्शनपाञ्चजन्या -
　　वेकेन कण्ठमितरेण करद्वयेन।
सङ्गृह्णतस्तव कुचौ च मदम्ब शौरेः
　　नो शङ्खचक्रधरता विरता रतेऽपि ॥ **9.16** ॥

भावत्कमाचरति देवि हरावपूर्वं
　　पाणिग्रहं विजनकेलिगृहं प्रविश्य।
लाजायितं विमृदितस्तन लोलहार -
　　व्याकीर्ण मौक्तिकचयैर्ज्वलति स्मराग्नौ ॥ **9.17** ॥

पञ्चायुधान्यपि विहाय तवाङ्गकेषु
    सञ्चारयन् स चतुरश्चतुरः स्वहस्तान्।
कञ्चालये कथमहो मधुकैटभारिः
    पञ्चायुधाजिमपि हर्षभरादकार्षीत्॥ 9.18॥

क्रीडारणे तव कृतापजयः स्मरेण
    सन्त्याजितेष्वपि च शार्ङ्गमुखायुधेषु।
कल्याणि कंसदमनः कमले विचित्रं
    उत्तुङ्ग चापलतया ननु योजितोऽभूत्॥ 9.19॥

उपमर्दितयोरुरोजयोस्ते
    दयिताश्लेषदशासु मौक्तिकानाम्।
नवचन्दनरेणुनिर्विशेषं
    परिणामं प्रतिपेदिरे परागाः॥ 9.20॥

मायावादैस्तव तु वशिते देवि मध्वार्तिकारि -
    ण्यङ्गाभ्यां वां विघटितमभूद् द्वैतमालिङ्गनेषु।
आभिर्मुक्तावलिभिरचिरादाश्रितं निर्गुणत्वं
    व्यक्ता चान्तःकरणहरणात् तादृगानन्दपूर्तिः॥ 9.21॥

जलजायतने समस्तनाग -
    प्रवरप्रौढनिबन्धनश्रमेण।
प्रियपाणिनियन्त्रणोचिताया -
    स्तव कण्ठादुदितास्तदा सुशब्दाः॥ 9.22॥

योगे पयोधितनये युवयोस्तदानीं
    शम्पालताजलदयोरिव संप्रवृत्ते।
उज्जृम्भितातनुशुभाशुगवेगनीता
    युक्तं श्रमाम्बुकणिकामयवृष्टिरासीत्॥ 9.23॥

चलद्गुणेष्वत्र पयोधिजाते -
    ष्वत्रासमुक्तावलिषु प्रकम्पः।
रमे सदा राजकराप्तनाना -
    हारेषु युक्तोऽतनुयुद्धकाले॥ **9.24** ॥

गाढं श्लिष्यति माधवे सकुतुकं क्रीडावनीं त्वां तदा
    युक्तं चम्पकगर्भसौरभशुभैरस्पन्दि मन्दानिलैः।
राजीवोपरि पर्यपाति सहसा लोलैरलीनां कुलैः
    आसीदम्ब कदम्बगोलनिचयो यस्मादतो विस्मयः॥ **9.25** ॥

प्रसभमरुणबिम्बं ग्रस्तमासीदकस्मात्
    परिपतितमुडूनां पङ्क्तिभिर्मेरुशृङ्गात्।
अपि तिमिरवृताऽभूदिन्दिरे चन्द्ररेखा
    तव च मधुजितश्च द्वन्द्वयुद्धे प्रवृद्धे॥ **9.26** ॥

वपुषि मृदुतमे ते वेदना मा जनीति
    प्रतिशमयिषताऽपि प्रेयसा माधवेन।
विपुलपुलकपाली विश्वमातः त्वदङ्गे
    तव दृढपरिरम्भात् स्वैरमुन्मेमिषीति॥ **9.27** ॥

मधुमथनमनः प्रहर्षहेतोः
    मनसिजयज्ञमनेकधा विधाय।
ध्रुवमवभृथमज्जनं भवत्या
    जननि कृतं शुचिभिः श्रमाम्बुपूरैः॥ **9.28** ॥

सायासायाः सुरतविरतौ कान्त बाहान्तराळे
    विन्यस्यास्यं तव भगवति स्वापसौख्यं भजन्त्याः।
फालोत्पन्न श्रमजलमिषच्चित्रकप्रस्रुतोऽस्मिन्
    श्रीवत्सोऽन्यः स भवतु रमे यस्तु कस्तूरिबिन्दुः॥ **9.29** ॥

सञ्जातं नयनयुगे निरञ्जनत्वं
नीरागः स्फुटमभवत् तवाधरोऽपि।
सम्पन्ना जननि कचेऽपि बन्धमुक्तिः
सानन्दं रहसि हरेरुपासनेन ॥ **9.30** ॥

मलयमुकुटी वाटीपाटीर कोटरनाटिनः
सरसिज मधुस्यन्दामन्दाऽघमर्षणहर्षिणः।
तव रतिभवं लुम्पन्त्यम्ब श्रमं शयनीभवत् -
फणिपतिभिया मन्दं मन्दं चरन्त इवानिलाः ॥ **9.31** ॥

वनजनिलये वारिक्रीडादशासु दशानन -
द्विषि तव शनैरातन्वाने कुचे नखचेष्टितम्।
क्षुभितमनसा दत्ता नाथे त्वया शफरीभिया
सरभसपरीरम्भारम्भा जयन्ति निरन्तराः ॥ **9.32** ॥

सरसिजवने संलीनायाः सकौतुकमिन्दिरे
सलिलविहृतौ शौरेर्लोलेक्षणस्य मुखस्य ते।
अलिकवलितालोलश्यामालकस्य सरोरुहात्
अळिकवलिताच्छैवालाढ्यादभून्न भिदाग्रहः ॥ **9.33** ॥

युगपदहिमहीभृत्युन्मिषन्तं समन्ताद्
ऋतुगणमपि कृत्स्नं निर्विशन्निर्विशङ्कः।
सह विहरति लीलालाभवत्या भवत्या
मम जननि मुकुन्दो मञ्जुवल्लीगृहेषु ॥ **9.34** ॥

कुसुमशरधनुर्ज्या तुङ्गटङ्कारशङ्का -
करमधुकरसङ्घारब्ध झङ्कारहृद्यान्।
फणिगिरिवनदेशान् पद्मनाभः स पद्मे
सफलयति गभीरैस्त्वत्सहायो विहारैः ॥ **9.35** ॥

साकं लोकपतिस्त्वया विहरते काकोदराद्रौ रमे
सूनेषोरवने वने नयनयोरानन्दने चान्दने।
शम्पाश्लिष्टनवाम्बुदभ्रमजुषामङ्के चिरं केकिनां
नृत्ताडम्बरनुन्नपन्नगतया निर्दोषमन्दानिले॥ **9.36**॥

कान्तो रन्तुमनास्त्वया सह रमे कामेन मुह्यन् हरिः
श्यामां केळिवनीममंस्त रजनीं दूरीकृतार्कद्युतिम्।
सन्ध्यारागमगेषु पल्लवगणं तत्कोरकांस्तारका -
ण्यन्तः सन्तमसं लसन्मधुकरश्रेणीं च नाणीयसीम्॥ **9.37**॥

त्वन्नाथाख्या वहनविशदीभूततद्दास्यदार्ढ्यं
किञ्चित्कृत्या कलयितुमिवाकाङ्क्षता माधवेन।
पत्या साकं प्रणयकलहं तावकं छेत्तुकामे
कामे देवि स्वयमुपवने तन्यते बाणदानम्॥ **9.38**॥

सोऽयं गायन् स्मरमनुमलिः शश्वदव्यादभव्यात्
सम्पश्यन्ती यमिह कबरीसौरभादापतन्तम्।
जातोद्वेगा जगदधिभुवे चित्रमप्रार्थितापि
स्वैरं दत्से सरभसपरीरम्भमम्भोधिकन्ये॥ **9.39**॥

मन्दं मन्दं वृषगिरितटीं स्वैरमाटीकमानः
खेलं खेलं विमलहरिणाङ्काननने काननेषु।
ग्राहं ग्राहं मृदुसुमनसः कौतुकी कैटभारिः
वारं वारं तव वितनुते देवि मूर्धाभिषेकम्॥ **9.40**॥

रागेणोपर्यनिशमुषितं पुष्पवत्या लतायाः
प्रीत्या गृह्णन् कमपि कुतुकी पल्लवं फुल्लवक्त्रः।
सान्द्रामोदं चिकुरसुमनः सन्निधानेन नीत्वा
शार्ङ्गी हन्त श्रुतिशिरसि ते स्थापयत्यब्धिकन्ये॥ **9.41**॥

दत्ते मातस्तव किल मुखे पाणिना दुर्निवार -
स्वेदेनासौ कमपि तिलकं कौतुकी श्रीनिवासः।
त्वं तु स्वेदस्रुतिविघटित स्थानविन्यासमेनं
वीक्ष्यादर्शे हससि दयितं मोघ यत्नं विदग्धा॥ **9.42** ॥

शेषक्ष्माभृत्तटवनचर श्यामजीमूतसङ्घे
संलीय त्वां भ्रमयति हरिः कल्पिताभेदमोहः।
तस्मिन् विद्युत्पटलजटिले तं विचेतुं विशन्त्या
व्यावृत्तिं ते विशदमविदन् स स्वयं वञ्चितोऽभूत्॥ **9.43** ॥

बाले देहि पयोधरं करयुगे प्रावृट् त्वया याच्यताम्
आश्लेषाभिरुचिं विधेहि न शशी तस्यास्मि किन्तु स्वसा।
आस्तामुत्तरमेतदीदृगधरं याचामि वाचा स्वयं
नास्त्यर्थोऽधरयाच्ञयेति चटुभिः पद्मे धिनोषि प्रियम्॥ **9.44** ॥

पश्चादुपेत्य परिहासकृते कराभ्यां
दृष्टी तवाम्ब विपुले स्थगयन् सशेषम्।
पाणिद्वयं मम न कृत्स्न पिधानकेलौ
पर्याप्तमित्यहिगिरेः पतिरेति लज्जाम्॥ **9.45** ॥

तव लोकमातरवलोक वागुरा
मृगजाल दृष्टियुगजाड्यकृद्गुणा।
ननु भाति चित्रमनुभावमाश्रिता
हरिणाऽपि तत्र हरिणायितं ततः॥ **9.46** ॥

स्मितचन्द्रिकया कयाऽपि देवि
स्मरसंवृद्धिपुषा सदोन्मिषन्त्या।
मधुसूदनमानसेन्दुकान्ते
द्रवतां चन्द्रमसः स्वसस्तनोषि॥ **9.47** ॥

तव स्तनं शैलघनं विनोदात्
　　प्रसह्य गृह्णन् प्रभुरब्धिकन्ये।
पुरा मुरारिः स्वकरोद्धृतस्य
　　गोवर्धनस्य स्मृतवान् महाद्रेः ॥ **9.48** ॥

वल्ली तमालमिव विद्युदिवाम्बुवाहं
　　माहेन्द्रनीलभवनं मणिदीपिकेव।
इन्दोः कलेव गगणाङ्गणमिन्दिरे त्वम्
　　आश्लिष्य शौरिमयसे महतीमभिख्याम् ॥ **9.49** ॥

मदनतरुपल्लवानां
　　मधुसूदनमानसालिकुसुमानाम्।
तत्कृततपः फलानां
　　तव ललितानां तु जननि कः स्तोता ॥ **9.50** ॥

॥ इति श्रीमद्वेङ्कटाध्वरिविरचिते श्रीलक्ष्मीसहस्रे शृङ्गारस्तबकः नवमः ॥